

OIKEUSMINISTERIÖLLE

ASIA: Hallituksen esitys rikoslain 11 luvun muuttamiseksi (vakavien kansainvälisten rikosten kieltämisen kriminalisointi)

VIITE: Lausuntopyyntö VN/36649/2023

Pyydettyinä lausuntona Suomen syyttäjäyhdistys ry (myöhemmin SSY) esittää seuraavaa:

SSY kannattaa lähtökohtaisesti hallituksen esitystä rikoslain 11 luvun muuttamiseksi. Perusteet säännöksen laatimiseen ovat selvät.

Esitämme kuitenkin seuraavat huomiot:

Puitepäätöksen 1 artiklan 2 kohdan rangaistavuuden rajausmahdollisuuden käyttäminen

Esityksessä esitetään, että Suomi hyödyntää puitepäätöksen 1 artiklan 2 kohdassa säädettyä rangaistavuuden rajausmahdollisuutta. Nähdäksemme tämän rajausmahdollisuuden käyttämisen tarpeellisuutta ei ole riittävästi perusteltu ottaen etenkin huomioon sen, että esitetty tunnusmerkistö edellyttää jo myös sitä, että teko on omiaan yllyttämään vihaan tai väkivaltaan.

Esityksen ”on omiaan yllyttämään vihaan tai väkivaltaan” – edellytyksen arvioinnissa esiin tuodut seikat ovat nähdäksemme sellaisia, jotka toteutuessaan täyttävät rangaistavuuden rajausmahdollisuuden alan eli ovat myös omiaan häiritsemään yleistä järjestystä. Esityksen rajausmahdollisuutta koskevissa perusteluissa tuodaan esille, että rajausmahdollisuuden käyttämisellä halutaan rajata teot tietyn vakavuuden asteelle. Nähdäksemme tämä toteutuu jo sillä, että teon on oltava omiaan yllyttämään vihaan tai väkivaltaan.

Rajausmahdollisuuden käyttöä on esityksessä perusteltu myös sananvapaudella. Nähdäksemme sananvapautta suojataan jo em. väkivaltaan yllyttämisen kriteerillä eikä esitetty rajausmahdollisuuden käyttö tuo lisäsuojaa sananvapaudelle.

Nähdäksemme rangaistavuuden rajausmahdollisuuden käyttämisen perustelut ovat siinä määrin käytännöllisesti katsottuna päällekkäiset ”on omiaan yllyttämään vihaan ja väkivaltaan” -kriteerin perusteluiden kanssa, että rangaistavuuden rajausmahdollisuuden käyttäminen vaatisi lisäperusteluja tai se tulisi jättää käyttämättä.

Nähdäksemme esitetty rajausmahdollisuuden käyttäminen ei ole tarpeellinen eikä esitetyn kaltainen lisäkriteeri tunnusmerkistössä edesauta vallitsevan oikeustilan selventämistä. Nähdäksemme

rajausmahdollisuuden käyttäminen luo vain tarpeettomia ja ylimääräisiä tulkintaongelmia. Säännöksen tavoitteet ovat saavutettavissa ilman rajausmahdollisuuden käyttämistä.

Esityksen pääasialliset vaikutukset

Esityksessä on arvioitu, että ehdotettu säännös edellyttää jonkin verran poliisien, syyttäjien ja tuomareiden kouluttamista ja että koulutus on toteutettavissa viharikoksiin liittyvän nykyisen koulutuksen ja nykyisten toimintamäärärahojen puitteissa. Katsomme, että nämä toimintamäärärahat on turvattava myös tulevaisuudessa.

Seuraamus

Esityksessä ei ole perusteltu sitä, miksi tällä esitetyllä rikosnimikkeellä tulisi olla lievempi asteikko kuin luonteeltaan samanlaisella teolla, rikoslain 11 luvun 10 §:n kiihottamisella kansanryhmää vastaan.

Suomen syyttäjäyhdistys ry

Pia Mäenpää

Puheenjohtaja

Alexi Turunen

Hallituksen jäsen